

2024/774

5.3.2024

PRIPOROČILO KOMISIJE (EU) 2024/774

z dne 1. marca 2024

o kodeksu ravnanja na področju soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi za valorizacijo znanja

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Priporočilo Sveta (EU) 2022/2415 ⁽¹⁾ o vodilnih načelih za valorizacijo znanja priporoča državam članicam, naj spodbujajo in omogočijo multidisciplinarno in interdisciplinarno sodelovanje, da bi spodbudile valorizacijo znanja v Evropi.
- (2) Krepitev soustvarjanja, skupnega ustvarjanja in valorizacije znanja med akterji, vključenimi v industrijo, raziskave in inovacije ter po možnosti drugimi deležniki, kot so javni organi in civilna družba, je bistvenega pomena za okrepitev raziskovalnega in inovacijskega ekosistema v Uniji. Soustvarjanje med industrijo in akademskimi krogi pomeni sistemske odnose, ki temeljijo na skupnih interesih različnih deležnikov. Zato zajema širok spekter interakcij, ki presegajo skupne raziskave in prenos tehnologije.
- (3) Učinkovito sodelovanje med industrijo in akademskimi krogi je bistveno za pospešitev uvajanja inovativnih rešitev in razvoj novih tehnologij, izdelkov in storitev, usmerjenih v reševanje najbolj perečih družbenih izzivov, kot je zagotavljanje pravičnega zelenega in digitalnega prehoda. Novi evropski program za inovacije ⁽²⁾ in evropska strategija za univerze ⁽³⁾ opredeljujeta sodelovanje med univerzami in industrijo kot glavni kanal za ustvarjanje, valorizacijo in razširjanje novega znanja. Poleg tega je v sklepih Sveta o novem evropskem programu za inovacije ⁽⁴⁾ poudarjeno, da je učinkovito sodelovanje med raziskavami, podjetji in javnim sektorjem ena od gonilnih sil valorizacije znanja.
- (4) V sklepih Sveta o evropski strategiji za krepitev vloge visokošolskih institucij za prihodnost Evrope ⁽⁵⁾ je poudarjeno, da bi bilo treba visokošolske ustanove še naprej spodbujati, da znanje pretvorijo v spretnosti, kompetence in inovacije z razvojem tesnega sodelovanja z gospodarskimi, socialnimi in industrijskimi partnerji v lokalnih in regionalnih raziskovalnih in inovacijskih ekosistemih ter s spodbujanjem medsektorske mobilnosti med visokošolskimi ustanovami in drugimi partnerji.
- (5) Priporočilo Sveta ⁽⁶⁾ o evropskem okviru za pritegnitev in ohranjanje talentov na področju raziskav, inovacij in podjetništva v Evropi priporoča državam članicam, naj posebno pozornost namenijo shemam, katerih cilj je okrepiti spretnosti, ki jih raziskovalci potrebujejo za sodelovanje v dejavnostih valorizacije znanja. Te sheme vključujejo ozaveščanje in usposabljanje v zvezi s sodelovanjem med industrijo in akademskimi krogi. Priporoča se tudi spodbujanje in podpiranje sistemov ocenjevanja in nagrajevanja raziskovalcev. Ti sistemi med drugim upoštevajo raznolikost rezultatov in dejavnosti, vključno z valorizacijo znanja, sodelovanjem med industrijo in akademskimi krogi, z dokazi podprtim oblikovanjem politik in interakcijo z družbo.

⁽¹⁾ Priporočilo Sveta (EU) 2022/2415 z dne 2. decembra 2022 o vodilnih načelih za valorizacijo znanja (UL L 317, 9.12.2022, str. 141, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2022/2415/oj>).

⁽²⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Novi evropski program za inovacije (COM(2022) 332 final).

⁽³⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o evropski strategiji za univerze (COM(2022) 16 final).

⁽⁴⁾ Sklepi Sveta o novem evropskem programu za inovacije, sprejeti 17. novembra 2022 (dokument Sveta 14705/22).

⁽⁵⁾ Sklepi Sveta o evropski strategiji za krepitev vloge visokošolskih institucij za prihodnost Evrope (2022/C 167/03).

⁽⁶⁾ Priporočilo Sveta z dne 18. decembra 2023 o evropskem okviru za pritegnitev in ohranjanje talentov na področju raziskav, inovacij in podjetništva v Evropi (UL C, C/2023/1640, 29.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj>).

- (6) Mednarodno sodelovanje je ključni element raziskav in inovacij, saj olajša dostop do novih trgov in spodbuja mreženje talentov, vendar sta se znanost in tehnologija v spreminjajočem se globalnem okolju znašla tudi v središču geopolitičnih napetosti ⁽⁷⁾. Drugi razvojni vidiki, kot je prehod na odprto znanost in odprte inovacije, v razvijajočem se raziskovalnem in inovacijskem ekosistemu predstavljajo izzive in obenem tudi priložnosti. Ti vidiki bi morali zagotoviti odličnost in učinek naložb Unije v raziskave in inovacije ter zaščititi interese Unije. Nabor orodij za obravnavanje tujega vmešavanja v raziskave in inovacije ⁽⁸⁾ v zvezi s tem pomaga pri ozaveščanju in kreptitvi odpornosti raziskovalnega in inovacijskega sektorja po Evropi, da bi se spodbudila varnost raziskav v skupnih raziskovalnih in inovacijskih dejavnostih ⁽⁹⁾.
- (7) Skupne raziskovalne in inovacijske dejavnosti so izziv, saj vključujejo različne partnerje z različnim kulturnim in poklicnim ozadjem, motivacijo in interesi ⁽¹⁰⁾. Ti partnerji so med drugim univerze, raziskovalne organizacije, lokalne skupnosti, podjetja, vključno z malimi in srednjimi podjetji (MSP), nevladne organizacije in socialni partnerji.
- (8) Cilj tega priporočila je zagotoviti podrobne smernice in orodja za vse, ki so vključeni v raziskave in inovacije. S tem bi se morala olajšati vzpostavitev spodbudnega okolja in ugodnih pogojev za soustvarjanje. Priporočilo bi moralo pomagati pri razvoju interaktivnih modelov ter spodbujanju vloge posrednikov in digitalnih platform, ki omogočajo soustvarjanje in bolje usklajujejo ponudbo in povpraševanje na področju inovacij.
- (9) To priporočilo izhaja iz prispevka izkustvene skupnosti o sodelovanju med industrijo in akademskimi krogi za valorizacijo znanja. Kodeks ravnanja upošteva nove smernice, ki so bile uvedene s Priporočilom (EU) 2022/2415, saj spodbuja povezave in soustvarjanje med vsemi, ki so vključeni v raziskave in inovacije, ter poudarja pomen podjetniških spretnosti in praks. Prispeva tudi k ukrepu „Nadgraditi smernice EU za boljšo valorizacijo znanja“, ki je del programa politike ERA za obdobje 2022–2024 ⁽¹¹⁾.
- (10) Vsi akterji na področju raziskav in inovacij, ki so vključeni v soustvarjanje med industrijo in akademskimi krogi, so pozvani, naj upoštevajo to priporočilo. To so med drugim univerze in druge visokošolske ustanove, javne in zasebne raziskovalne, inovacijske in tehnološke organizacije, raziskovalne in tehnološke infrastrukture, podjetja vseh velikosti (vključno z zagonskimi podjetji, spin-off podjetji in podjetji v razširitveni fazi) ter posrednike (kot so strokovnjaki za prenos znanja in tehnologije, inkubatorji, znanstveni parki in posredniki na ravni podjetij). Čeprav se to priporočilo nanaša predvsem na organizacije, je njegova vsebina lahko ključna usmeritev za posamezne raziskovalce, inovatorje in njihove skupine na področju soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi. To priporočilo bi moralo pomagati pri razvoju dinamičnega raziskovalnega in inovacijskega okolja ter celovitega medsebojnega razumevanja zadevnih ciljev in dejavnosti industrije in akademskih krogov –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

1. OPREDELITEV POJMOV

V tem priporočilu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „valorizacija znanja“ pomeni proces ustvarjanja družbene in gospodarske vrednosti znanja s povezovanjem različnih področij in sektorjev ter preoblikovanjem podatkov, znanj in izkušenj ter rezultatov raziskav v trajnostne izdelke, storitve, rešitve in politike, ki temeljijo na znanju in koristijo družbi ⁽¹²⁾;

⁽⁷⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o globalnem pristopu k raziskavam in inovacijam – Evropska strategija za mednarodno sodelovanje v spreminjajočem se svetu (COM(2021) 252 final z dne 18. maja 2021).

⁽⁸⁾ Evropska komisija, Generalni direktorat za raziskave in inovacije, *Tackling R&I foreign interference* (Obravnavanje tujega vmešavanja v raziskave in inovacije) – Delovni dokument služb Komisije, Urad za publikacije Evropske unije, 2022.

⁽⁹⁾ Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu in Svetu o „evropski strategiji za gospodarsko varnost“ (JOIN(2023) 20 final z dne 20. junija 2023).

⁽¹⁰⁾ *Leveraging Innovation Through Collaboration: IP Challenges And Opportunities For SMEs In The Context Of EU-Funded Collaborative Research Projects* (lesi.org) (Spodbujanje inovacij s sodelovanjem: Izzivi in priložnosti na področju intelektualne lastnine za MSP v okviru skupnih raziskovalnih projektov, ki jih financira EU).

⁽¹¹⁾ Program politike evropskega raziskovalnega prostora (europa.eu).

⁽¹²⁾ Priporočilo (EU) 2022/2415.

- (2) „soustvarjanje med industrijo in akademskimi krogi“ pomeni proces skupnega ustvarjanja in valorizacije znanja med industrijo, akterji na področju raziskav in inovacij ter po možnosti drugimi deležniki, kot so javni organi, socialni partnerji in civilna družba ⁽¹³⁾;
- (3) „akademski krogi“ pomeni univerze in druge visokošolske ustanove, vključno z javnimi in zasebnimi raziskovalnimi in tehnološkimi organizacijami ⁽¹⁴⁾, univerzami uporabnih znanosti in drugimi višjimi strokovnimi šolami;
- (4) „intelektualno sredstvo“ pomeni vse rezultate ali izdelke, ki nastanejo pri raziskovalnih in inovacijskih dejavnostih (kot so pravice intelektualne lastnine, podatki, strokovno znanje, prototipi, postopki, prakse, tehnologije in programska oprema);
- (5) „odprta znanost“ pomeni pristop k znanstvenemu procesu, ki temelji na odprtem sodelovanju, orodjih in razširjanju znanja, kot je opredeljena v členu 2, točka 5, Uredbe (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁵⁾;
- (6) „odprte inovacije“ pomeni pristop odpiranja inovacijskega procesa zunaj organizacije ⁽¹⁶⁾;
- (7) „odprt dostop“ pomeni brezplačen dostop za končnega uporabnika do raziskovalnih podatkov, vključno z znanstvenimi publikacijami, v skladu s členom 14(1), točka (a), in členom 39(3) Uredbe (EU) 2021/695.

2. VZPOSTAVITEV SPODBUDNEGA OKOLJA ZA SOUSTVARJANJE MED INDUSTRIJO IN AKADEMSKIMI KROGI

2.1 Strategija, ozaveščanje in spodbude

2.1.1 Priporočila se spodbujanje soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi v strategiji organizacije z:

- (a) določijo jasne naloge spodbujanja soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi za valorizacijo znanja ter razvoja strategij za raziskave in razvoj, ki ustrezajo namenu in jih potrdita višje in srednje vodstvo;
- (b) spodbujanjem meddisciplinarnega sodelovanja in izmenjave znanja znotraj organizacije v podporo kulturi inovacij in odprtega dialoga v okviru medsebojnega obveščanja o dobrih rezultatih in izzivih ter izkustvenega učenja;
- (c) preučijo možnosti vzpostavitve namenskih skupin, odgovornih za omogočanje in podpiranje sodelovanja med industrijo in akademskimi krogi; vlaganjem časa in sredstev; zagotavljanjem smernic za opredelitev potencialnih partnerjev (ob upoštevanju interesov, zavez, predhodnih izkušenj in dopolnjevanja zmogljivosti); ter informacij o vrstah soustvarjanja in razpoložljivih partnerstev (različne ravni vključenosti, trajanje in pogoji);
- (d) krepijo dialoga med industrijo in akademskimi krogi na ravni svetovalnih struktur in uresničevanjem skupnih načrtov, ki vključujejo akademske kroge, industrijo, javne organe, socialne partnerje, grozde, zagona podjetja in državljane, na primer z ustanovitvijo posebnih odborov; po možnosti organiziranjem okroglih miz, sodelovalnih okolij ali procesov, vključno z analizo potreb po spretnostih, da bi se opredelili izzivi na področju izobraževanja ter kompetence in spretnosti, ki so pomembne za trg dela zaradi ustrezne prilagoditve učnih načrtov in metod, in da bi študenti pridobili v prihodnost usmerjene spretnosti;

⁽¹³⁾ Prilagojeno glede na pojem soustvarjanja znanja iz poročila o politiki OECD *Knowledge co-creation in the 21st Century* (Soustvarjanje znanja v 21. stoletju).

⁽¹⁴⁾ Prilagojeno glede na opredelitev akademskega sektorja v obrazloženem vzorčnem sporazumu o dodelitvi nepovratnih sredstev programa Obzorje 2020 https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf.

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določiti pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

⁽¹⁶⁾ Priporočilo Komisije (EU) 2023/499 z dne 1. marca 2023 o kodeksu ravnanja na področju upravljanja intelektualnih sredstev za valorizacijo znanja v evropskem raziskovalnem prostoru (UL L 69, 7.3.2023, str. 75, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/499/oj>).

- (e) razvojem skupnih struktur, kot so vozlišča inovacij in znanja, virtualni inštituti in podjetniške akademije ⁽¹⁷⁾, da bi se spodbudilo sodelovanje in vzpostavili trajnostni, medsebojno povezani ekosistemi; po možnosti vzpostavljanjem živih laboratorijev in ponujanjem dejavnosti, ki temeljijo na izzivih, kot so hekatoni, ki povezujejo mednarodno raznolike in transdisciplinarne skupine študentov, raziskovalcev, podjetij in mest za razvoj inovativnih rešitev, ki so pomembne za podjetja in mesta;
- (f) ustvarjanjem priložnosti za sprejem dodiplomskih in podiplomskih študentov, doktorskih kandidatov in podoktorskih raziskovalcev v podjetjih ter dejavnim sodelovanjem v skupnih raziskavah ter ciljno usmerjenih raziskavah in inovacijah;
- (g) spodbujanjem dejavnosti za vzpostavitev zaupanja in oblikovanje vzajemnega znanja (kot so mreženje, napotitve in izmenjave osebja med partnerji) ter uporabo orodij (kot so inovacijski boni) za spodbujanje učinkovitejših in bolj trajnostnih partnerstev.

2.1.2 *Priporočila se ozaveščanje organizacij o vzajemnih koristih in priložnostih za ustvarjanje vrednosti, ki jih soustvarjanje med industrijo in akademskimi krogi lahko ponudi s:*

- (a) spodbujanjem kulture medsektorskega soustvarjanja in vzajemnega učenja z izmenjavo zamisli o temah, ki so v skupnem interesu, in izmenjavo primerov zgodb o uspehu ter dobre prakse ⁽¹⁸⁾;
- (b) usklajevanjem javnih in zasebnih interesov z opredelitvijo skupnih izzivov in ciljev industrije in akademskih krogov, kot je obravnavanje družbenih potreb ali nadgrajevanje tehnoloških inovacij;
- (c) obveščanjem o koristih soustvarjanja znanja za industrijo, kot so prispevanje k izpolnjevanju družbenih potreb, ustvarjanje družbenega vpliva, izboljšanje industrijskih raziskav, dostop do izmenjave talentov in spretnosti, povečanje uporabe socialnih in organizacijskih inovacij na delovnem mestu, dostop do javno financiranih raziskovalnih programov, delitev tveganja zaradi preskušanja novih zamisli in tehnologij, izboljšanje izdelkov ali storitev in izboljšanje konkurenčnosti podjetij;
- (d) obveščanjem o koristih soustvarjanja znanja za raziskovalne organizacije, kot so prispevanje k izpolnjevanju družbenih potreb, ustvarjanje družbenega vpliva, spodbujanje razvoja spin-off podjetij, skupnih projektov in publikacij, uporaba rezultatov raziskav v industriji, izpostavljenost industriji, izmenjave spretnosti in dostop do infrastrukture, povečanje uporabe socialnih in organizacijskih inovacij, izboljšanje zaposljivosti študentov in raziskovalcev ter finančne priložnosti (vključno z več možnostmi financiranja);
- (e) izpostavljanjem uspešnih partnerstev med industrijo in akademskimi krogi znotraj organizacije, poudarjanjem pomena učinkovitega upravljanja intelektualnih sredstev in prikazovanjem vrednosti, ki je nastala s soustvarjanjem med industrijo in akademskimi krogi;
- (f) sodelovanjem z oblikovalci politik in javnimi upravami pri politikah soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi, financiranjem in davčnimi spodbudami (na primer za financiranje industrijskih doktoratov);
- (g) ustvarjanjem skupnih dejavnosti (kot so natečaji za študije primera, hekatoni, komunikacijske kampanje, skupna usposabljanja in potrditve konceptov) ter vključevanjem državljanov v dejavnosti soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi v skladu s Priporočilom Komisije (EU) 2024/736 ⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁷⁾ Kot so tisti, ki so jih ustanovila zaveznitva evropskih univerz.

⁽¹⁸⁾ Primeri dobre prakse so na voljo v Zbirki primerov dobre prakse | Raziskave in inovacije (europa.eu).

⁽¹⁹⁾ Priporočilo Komisije (EU) 2024/736 z dne 1. marca 2024 o kodeksu ravnanja na področju državlanskega udejstvovanja za valorizacijo znanja (UL L, 2024/736, 5.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/736/oj>).

2.1.3 Priporoča se zagotavljanje spodbud za udeležbo v soustvarjanju med industrijo in akademskimi krogi za celotno osebje ciljne organizacije ⁽²⁰⁾ v industriji in akademskih krogih, in sicer s:

- (a) priznavanjem in nagrajevanjem uspešnih partnerstev med industrijo in akademskimi krogi, izmenjave osebja ali medsektorske mobilnosti ter spretnosti, pridobljenih pri soustvarjanju med industrijo in akademskimi krogi, pri zaposlovanju, ocenjevanju uspešnosti ⁽²¹⁾, ocenjevanju poklicnih poti in napredovanju osebja; upoštevati bi bilo treba tudi druge spodbude, kot so financiranje, solastništvo intelektualne lastnine in delitev licenčnin;
- (b) obveščanjem o koristih različnih možnosti za soustvarjanje in partnerstvo za osebje industrije in akademskih krogov, kot so vseživljenjsko učenje, poklicni in osebni razvoj, avtonomija pri raziskavah, vodilne vloge in priložnosti za trženje raziskav;
- (c) vključevanjem celotnega osebja v dvosmerno medsektorsko mobilnost, tj. od industrije do akademskih krogov in od akademskih krogov do industrije, zaradi spodbujanja soustvarjanja in meddisciplinarnih dejavnosti, kot so programi kampusov, da bi se premostila vrzel med raziskavami in praktično uporabo v industriji;
- (d) zagotavljanjem informacij celotnemu osebju o ustreznih orodjih in programih, vključno z nepovratnimi sredstvi za projekte, štipendijami, industrijskimi doktorskimi in podoktorskimi programi, kot so neakademske prakse v okviru podoktorskih štipendij v okviru ukrepov Marie Skłodowske-Curie ⁽²²⁾ in doktorske mreže v okviru ukrepov Marie Skłodowske-Curie (vključno z industrijskimi doktorati) ⁽²³⁾, nepovratnimi sredstvi za potrditev konceptov ⁽²⁴⁾, zavezništvu evropskih univerz ⁽²⁵⁾, možnostmi financiranja s semenskim kapitalom, podpornimi storitvami, usposabljanjem in svetovanjem, možnostmi financiranja in dogodki.

2.2 Razvoj spretnosti in vseživljenjsko učenje

2.2.1 Priporoča se vlaganje v razvoj spretnosti in vseživljenjsko učenje za okrepljeno soustvarjanje med industrijo in akademskimi krogi z:

- (a) zagotavljanjem in spodbujanjem svetovanja, mentorstva ter priložnosti za poklicni in osebni razvoj za celotno osebje v industriji in akademskih krogih (vključno z mikrokvalifikacijami in poklicnim usposabljanjem) ⁽²⁶⁾;
- (b) vlaganjem v raznolike in prožne možnosti izobraževanja, vključno z mikrokvalifikacijami, da bi se izpolnile nastajajoče potrebe v industriji in akademskih krogih ter vključili učitelji in gostujoči predavatelji z različnimi profili, zlasti iz industrije;
- (c) krepitvijo prečnih spretnosti osebja v industriji in akademskih krogih, ki so potrebne za učinkovito meddisciplinarno in medsektorsko sodelovanje, kot so komuniciranje, vodenje, prilagajanje spreminjajočim se delovnim okoljem, prilagodljivost in pogajalske spretnosti;
- (d) spodbujanjem celovitega razumevanja delovanja podjetij ter zagotavljanjem usposabljanja in možnosti za študente in raziskovalce, da predstavijo svoje projekte v okviru razprav predstavnikov industrije, da bi dobili povratne informacije in ustvarili mrežo za svoj prihodnji poklicni razvoj, tudi z vzpostavitvijo študentskih inkubatorjev;
- (e) razvijanjem spretnosti na področju vodenja projektov, nadzora in mentorstva, ocene učinka, komuniciranja, soustvarjanja znanja, valorizacije in inovacij za celotno osebje in študente v akademskih krogih; to vključuje usposabljanje o metodologijah za vrednotenje, okvirih za merjenje ter ocenjevanju rezultatov projektov in njihovega družbenega vpliva;
- (f) spodbujanjem strateškega razmišljanja in podjetniških spretnosti za študente in raziskovalce za razvoj spin-off podjetij in zagonskih podjetij, ki temeljijo na inovativnih izdelkih in storitvah, s čimer bi svoje raziskovalne rezultate praktično uporabili na trgu;

⁽²⁰⁾ Celotno osebje ne vključuje samo raziskovalcev, temveč tudi drugo osebje, kot so strokovnjaki za prenos znanja in tehnologije ter vodje, odgovorni za posredovanje pri interakcijah med industrijo in akademskimi krogi.

⁽²¹⁾ Na podlagi dela Koalicije za napredek ocenjevanja na področju raziskav (CoARA).

⁽²²⁾ Podoktorske štipendije v okviru ukrepov Marie Skłodowske-Curie.

⁽²³⁾ Doktorska mreža v okviru ukrepov Marie Skłodowske-Curie.

⁽²⁴⁾ Potrditev koncepta | ERC (europa.eu).

⁽²⁵⁾ Pobuda Evropske univerze | Evropski izobraževalni prostor (europa.eu).

⁽²⁶⁾ V skladu z akcijskim načrtom za evropski steber socialnih pravic.

- (g) zagotavljanjem več usposabljanja o možnostih financiranja raziskav in inovacij ter spodbujanjem celovitega razumevanja delovanja in dejavnosti akademskih in raziskovalnih ustanov v industriji, zlasti MSP, in podpiranjem inkubatorjev, inovacijskih središč in središč za razširjanje tehnologije v podporo inovacijskim procesom MSP, na primer na podlagi dela, opravljenega v okviru centrov poklicne odličnosti ⁽²⁷⁾;
- (h) zagotavljanjem usposabljanja o upravljanju intelektualnih sredstev (usposabljanje bi moralo biti namenjeno tudi industriji, zlasti MSP, in akademskim krogom, vključno s študenti, po možnosti v mešanih skupinah) s poudarkom na upravljanju intelektualnih sredstev v projektih in partnerstvih, vključno z vprašanji, povezanimi z odprto znanostjo in odprtimi inovacijami, v skladu s Priporočilom Komisije (EU) 2023/499;
- (i) zagotavljanjem usposabljanja o standardizaciji za izboljšanje razumevanja značilnosti in povezav med raziskavami, inovacijami in standardizacijo ter kako se lahko medsebojno podpirajo, da se poveča valorizacija znanja, v skladu s Priporočilom Komisije (EU) 2023/498 ⁽²⁸⁾;
- (j) razvijanjem spretnosti osebja, študentov in raziskovalcev pri uporabi digitalnih platform in orodij, vključno s tistimi, ki so povezani s podatkovno pismenostjo in upravljanjem podatkov za valorizacijo znanja;
- (k) spodbujanjem udeležbe celotnega osebja (vključno z vodstvenim in upravnim osebjem) in raziskovalcev v ustreznih nacionalnih in mednarodnih programih medsektorske mobilnosti med akademskimi krogi in industrijo ter drugih programih, kot so doktorske mreže in izmenjave osebja v okviru ukrepov Marie Skłodowske-Curie ⁽²⁹⁾, ukrepi Marie Skłodowske-Curie COFUND ⁽³⁰⁾, Erasmus+ ⁽³¹⁾, programi izobraževanja in usposabljanja skupnosti znanja in inovacij Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) ⁽³²⁾ ter Skupnost za evropske raziskave in inovacije za varnost (CERIS).

2.3 Mreženje in komuniciranje

2.3.1 Priporoča se vlaganje v mreženje in komuniciranje ter vzpostavitev odnosov za olajšanje soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi s:

- (a) spodbujanjem osebja k sodelovanju v dejavnostih mreženja znotraj organizacije in z zunanjimi organizacijami ter ozaveščanjem o priložnostih za mreženje;
- (b) organiziranjem in sodelovanjem na dogodkih, ki združujejo industrijo (vključno z MSP, spin-off podjetji in zagonskimi podjetji, poslovnimi angeli, skladi tveganega kapitala in drugimi deležniki) in akademske kroge, da bi razpravljali o skupnih interesih, izzivih in priložnostih;
- (c) vzdrževanjem aktivne mreže alumnov za vzpostavljanje povezav ter zagotavljanje priložnosti za podjetnike alumne in tiste, ki so zaposleni v industriji, da delijo svoje strokovno znanje s študenti in nudijo mentorstvo ⁽³³⁾;
- (d) vključevanjem v grozde ⁽³⁴⁾, mreže ⁽³⁵⁾, platforme ⁽³⁶⁾, izkustvene skupnosti, skupne delovne skupine in svetovalne odbore (formalne in neformalne) ter uporabo razpoložljivih podpornih storitev (kot so inkubatorji, pospeševalniki, uradi za prenos znanja in tehnologije, uradi za zvezo in tretji strokovnjaki) na ravni EU ter nacionalni in regionalni ravni;

⁽²⁷⁾ Centri poklicne odličnosti – Zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje – Evropska komisija (europa.eu).

⁽²⁸⁾ Priporočilo Komisije (EU) 2023/498 z dne 1. marca 2023 o kodeksu ravnanja na področju standardizacije v Evropskem raziskovalnem prostoru (UL L 69, 7.3.2023, str. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/498/oj>).

⁽²⁹⁾ Izmenjave osebja | Ukrepi Marie Skłodowske-Curie (europa.eu).

⁽³⁰⁾ COFUND | Ukrepi Marie Skłodowske-Curie (europa.eu).

⁽³¹⁾ Home | Erasmus+ (europa.eu).

⁽³²⁾ EIT Entrepreneurial Education: Podjetniško izobraževanje v okviru EIT: učimo se od vodilnih evropskih inovatorjev | EIT (europa.eu).

⁽³³⁾ Na primer EIT Alumni | EIT (europa.eu).

⁽³⁴⁾ Na primer Domača stran | Evropska platforma za sodelovanje grozdov.

⁽³⁵⁾ Na primer Evropska podjetniška mreža | Evropska podjetniška mreža (europa.eu) in skupnosti znanja in inovacij EIT ter njihovo dolgoletno strokovno znanje na področju povezovanja raziskav, inovacij in izobraževanja v okviru sodelovanja med industrijo in akademskimi krogi.

⁽³⁶⁾ Na primer Platforma za rezultate programa Obzorje (europa.eu).

- (e) ozaveščanjem o izzivih, vključno z varnostjo raziskav, povezanih s sodelovanjem na področju raziskav in inovacij in morebitnim tujim vmešavanjem ⁽³⁷⁾, ter spodbujanjem partnerstev med podjetji Unije in svetovnimi akademskimi partnerji ⁽³⁸⁾;
- (f) spodbujanjem odprtega in učinkovitega komuniciranja ter zagotavljanjem razumevanja terminologije, ki jo uporabljajo različni akterji;
- (g) opredelitvijo in uporabo uveljavljenih, strokovno vodenih digitalnih platform ali posredniških podjetij (z možnostmi iskanja, filtri, opozorili itd.), ki:
 - (i) povezujejo industrijo in akademske kroge ter druge deležnike, kot so posamezniki in javni organi;
 - (ii) raziskujejo priložnosti za soustvarjanje;
 - (iii) interaktivno usklajujejo konkretne in posamične cilje;
- (h) vzpostavitev notranjih uradov za zvezo s potrebnimi sredstvi in viri, ki delujejo kot kontaktne točke za soustvarjanje med industrijo in akademskimi krogi ter zagotavljajo informacije o priložnostih in nemotene odnose s partnerji;
- (i) spodbujanjem dolgoročnega in trajnostnega sodelovanja po zaključku projektov ter stalnih odnosov in partnerstev med industrijo in akademskimi krogi.

3. UPRAVLJANJE SOUSTVARJANJA MED INDUSTRIJO IN AKADEMSKIMI KROGI ZA UČINKOVITO VALORIZACIJO ZNANJA

3.1 Pogoji za uspešna partnerstva

3.1.1 Priporoča se razvoj skupnega partnerskega okvira med industrijo in akademskimi krogi za učinkovito valorizacijo znanja z:

- (a) dogovorom o skupni viziji, ciljeh, pričakovanjih in namenih, ki vodijo k visoki stopnji vključenosti in dolgoročni zavezanosti ob spoštovanju akademske svobode in, kadar je to mogoče in ustrezno, upoštevanju vključenosti drugih deležnikov v oblikovanje partnerskega okvira;
- (b) krepitevijo zaupanja in zavezanosti vseh strani, vključenih v partnerski okvir;
- (c) določitvijo jasnega in celovitega pogodbenega okvira, strukture upravljanja, ureditev za upravljanje partnerstva in postopka za reševanje sporov ob podpori pravnih strokovnjakov;
- (d) dogovorom o podrobnem časovnem načrtu partnerstva, vključno z mejniki in roki ter njihovim rednim pregledovanjem, ter pripravo skupne medsektorske delovne terminologije med partnerji;
- (e) določitvijo posebnih kazalnikov za spremljanje in ocenjevanje napredka, ustvarjene vrednosti, vpliva (okoljskega, tehnološkega, gospodarskega, družbenega, političnega in zdravstvenega) ter trajnosti partnerstva;
- (f) razvojem skupne strategije upravljanja intelektualnih sredstev ⁽³⁹⁾, vključno s premisleki o splošnem znanju, izmenjavi podatkov, vrednotenju, skupnem upravljanju in lastništvu intelektualne lastnine, odprti znanosti, praksah odprtih inovacij in prispevkih k standardizaciji;
- (g) dogovorom o zaupnosti, lastništvu podatkov in zasebnosti podatkov ter politiki glede navzkrižja interesov;
- (h) vzpostavitev jasne strukture za sodelovanje s posebej usposobljenim osebjem (in po potrebi posebno skupino v partnerskih organizacijah); te skupine lahko podpirajo uradi za prenos znanja in tehnologije za partnerje iz akademskih krogov ali ustrezna združenja za industrijske partnerje;

⁽³⁷⁾ Evropska komisija, Generalni direktorat za raziskave in inovacije, *Tackling R&I foreign interference* (Obravnavanje tujega vmešavanja v raziskave in inovacije) – Delovni dokument služb Komisije, Urad za publikacije Evropske unije, 2022.

⁽³⁸⁾ Podatki so na voljo v analizi učinka ukrepa izmenjave osebja za raziskave in inovacije: ukrepi Marie Skłodowske-Curie – Urad za publikacije EU (europa.eu).

⁽³⁹⁾ V zvezi z upravljanjem intelektualnih sredstev pri skupnih raziskovalnih in inovacijskih dejavnostih ter priporočili glede projektov, ki se večinoma financirajo iz javnih sredstev, se priporoča upoštevanje smernic iz kodeksa ravnanja na področju upravljanja intelektualnih sredstev za valorizacijo znanja v evropskem raziskovalnem prostoru.

- (i) spodbujanjem enakosti, raznolikosti, trajnostnosti in vključenosti ter preprečevanjem spolne pristranskosti pri ciljnih in dejavnostih partnerstva;
- (j) ozaveščanjem o okviru partnerstva ter vrednotah, vlogah, spodbudah in virih partnerjev za zagotovitev jasnosti in usklajenosti.

3.2 Vključevanje posrednikov ⁽⁴⁰⁾

3.2.1. Priporoča se okrepitev vloge posrednikov za spodbujanje in upravljanje trajnostnega dolgoročnega soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi z:

- (a) izkoriščanjem podpore različnih vrst posrednikov, vključno s strokovnjaki za prenos znanja in tehnologije ter upravljavci pogodb, ki nadzorujejo formalne transakcije znotraj organizacije (kot so zadeve v zvezi z upravljanjem intelektualnih sredstev); posredniki so lahko med drugim tudi posredniki iz podjetij in drugi poklicni posredniki (na primer iz industrijskega sektorja ali znanstvenih združenj), ki pomagajo pri dialogu in razumevanju delovnih odnosov, ali organizacije, ki nadzorujejo prostore soustvarjanja z več deležniki (kot so peskovniki, preskusna okolja, platforme in živi laboratoriji);
- (b) izkoriščanjem podpore posrednikov v partnerstvu za lažje posredovanje in komuniciranje med partnerji;
- (c) vključevanjem posrednikov v razvoj partnerskih okvirov in sodelovanjem na razpisih agencij za financiranje;
- (d) sodelovanjem s posredniki, da se omogoči vpogled v odgovorne inovacije, regulativne nasvete in smernice o zadevah, v zvezi s katerimi organizacija morda nima strokovnega znanja (kot je obvladovanje tveganj na področju tehnologije);
- (e) zagotavljanjem ustreznih virov, vključno s financiranjem in vlaganjem v profesionalizacijo posrednikov, ter priznavanjem njihove ključne vloge v inovacijskih ekosistemih na ravni EU ter nacionalni in regionalni ravni ter pri usklajevanju interesov več deležnikov ter medsektorskih in regionalnih interesov v industriji in akademskih krogih;
- (f) podpiranjem sodelovanja in izmenjave dobre prakse med posredniki, ki sodelujejo pri soustvarjanju med industrijo in akademskimi krogi, ter spodbujanjem eksperimentiranja za prilagajanje novim tehnologijam, kot je umetna inteligenca, in izkoriščanje njihovih prednosti;
- (g) opolnomočenjem posrednikov in vlaganjem v potrebne spretnosti s financiranjem študijskih obiskov in zagotavljanjem možnosti usposabljanja o finančni in nefinančni valorizaciji rezultatov ter socialnem podjetništvu;
- (h) spodbujanjem posrednikov iz industrije in akademskih krogov k sodelovanju z regionalnimi oblikovalci politik in upravami, vlagatelji tveganega kapitala, poslovnimi angeli in investicijskimi skladi za vzpostavitev in/ali krepitev regionalnih inovacijskih središč in privabljanje naložb.

3.3 Krepitev valorizacije rezultatov soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi

3.3.1 Priporoča se spodbujanje valorizacije rezultatov dejavnosti soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi z:

- (a) vključevanjem pravil o lastništvu in nadzoru (vključno z odprtim dostopom in varstvom intelektualne lastnine) za vsak pričakovani rezultat ter načrta valorizacije za večji učinek; v tem načrtu bi morali biti določeni vloga vsake strani ter ukrepi, ki jih je treba sprejeti za doseganje učinka in skupno uporabo, kadar je to ustrezno in kadar so temeljni interesi partnerjev usklajeni;
- (b) vzpostavitvijo učinkovitih kanalov in orodij ⁽⁴¹⁾, med drugim za standardizacijo, da se zagotovi uporaba rezultatov, ter pripravo redno posodobljenega seznama ključnega osebja in kontaktnih točk za vsakega partnerja v določenem sodelovanju;

⁽⁴⁰⁾ Posredniki vključujejo na primer strokovnjake za prenos znanja in tehnologije, inkubatorje, znanstvene parke, inovacijska središča ali grozde na ravni EU ter na nacionalni in regionalni ravni, strokovnjake za intelektualno lastnino, svetovalce in strokovnjake za podporo inovacijam, skupine za znanstveno komuniciranje in vključevanje v politiko, organizacije za svetovanje na področju politike/znanosti in strokovnjake za vključevanje državljanov in državljanek.

⁽⁴¹⁾ *Research & innovation valorisation channels and tools* (Kanali in orodja za valorizacijo raziskav in inovacij) – Urad za publikacije EU (europa.eu).

- (c) povečanjem ozaveščenosti in uporabo javnih in zasebnih programov financiranja, vključno s programi za financiranje prototipov za dokaz tehnične izvedljivosti rezultatov raziskav, ter financiranjem faze uvajanja na ravni Unije in nacionalni ravni;
- (d) spodbujanjem uporabe uveljavljenih orodij in storitev, ki omogočajo prepoznavanje rezultatov z velikim inovacijskim potencialom ter podpirajo razvoj strategij in poslovnih načrtov za njihovo uporabo v družbi.

3.3.2 Priporoča se združevanje virov in sodelovanje v skupnih infrastrukturah in prostorih soustvarjanja za okrepitev soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi z:

- (a) vlaganjem in udeležbo v skupnih raziskovalnih in tehnoloških infrastrukturah ⁽⁴²⁾ ter prostorih soustvarjanja, kot so skupni delovni prostori, preskusna okolja in inovacijski parki, centri za preizkušanje in eksperimentiranje ⁽⁴³⁾ ter pilotne linije ⁽⁴⁴⁾, ki lahko zagotavljajo strokovno podporo osebja na področjih, kot so razvoj poslovanja, povezovanje z industrijo, upravljanje uradov za prenos znanja in tehnologije in upravljanje financiranja raziskav za premostitev vrzeli med industrijo in akademskimi krogi;
- (b) zagotavljanjem dostopa do sredstev, kot so skupni prostori, oprema in podatkovne zbirke, za podporo skupnim raziskovalnim in inovacijskim dejavnostim (in upoštevanje s tem povezanih vprašanj zaupnosti);
- (c) podpiranjem in sodelovanjem v platformah za odprte inovacije (vključno z digitalnimi okolji in orodji za soustvarjanje in strokovno povezovanje industrije in akademskih krogov) za začetek in razvoj inovacijskih projektov, ki izhajajo iz inovacijskih zamisli, industrijskih izzivov in potreb, ter njihovo dokončanje z vzpostavitvijo konzorcijev in skupin za inovacijske projekte;
- (d) zagotavljanjem smernic o metodah soustvarjanja, odprtih inovacijah in dobri praksi na področju valorizacije, prilagojenih posebnim ciljem partnerstva; te metode lahko vključujejo oblikovalski način razmišljanja, pristope, usmerjene k uporabniku, in participativno delovanje.

3.4 Ocenjevanje rezultatov, ustvarjene vrednosti in učinka

3.4.1 Priporoča se ocenjevanje rezultatov, ustvarjene vrednosti in učinka dejavnosti soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi s:

- (a) skupnim dogovorom o ustrezni metriki za tako ocenjevanje in zagotavljanjem ravnovesja med metrikami, usmerjenimi v poslovne, družbene in raziskovalne namene. To lahko vključuje opredeljene inovacije, licence, blagovne znamke in programsko opremo, prispevke k standardom in javno-zasebne skupne objave. Oceniti bi bilo treba učinek (na primer okoljski, tehnološki, gospodarski, družbeni, politični in zdravstveni učinek). O negativnih učinkih bi bilo treba poročati, oceniti pa bi bilo treba tudi etična vprašanja;
- (b) skupnim dogovorom o kvalitativni metriki za ocenjevanje rezultatov partnerstva (kot so poklicni odnosi, razvito zaupanje in izmenjava znanja) in njenim razvojem, na primer z uporabo ciljno usmerjenih anket in rednih krogov izmenjave povratnih informacij;
- (c) uporabo študij primerov za oceno družbenega učinka in ustvarjene vrednosti, zlasti pri projektih, ki se večinoma financirajo iz javnih sredstev, in zagotovitev javne dostopnosti takšnih študij primerov;
- (d) pregledovanjem metrike in kazalnikov skozi čas ter spremljanjem dolgoročnega učinka partnerstva z vidika doslednosti, trajnostnosti, nadgradljivosti in ponovne uporabe;
- (e) zagotavljanjem poštene in pravične delitve vrednosti, ustvarjene z dejavnostmi soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi, na podlagi učinka, ki ga te dejavnosti ustvarijo;
- (f) zagotavljanjem, da vse vključene strani pri razvoju prihodnjih dejavnosti in partnerstev upoštevajo vrednost in učinek, ki ju je ustvarilo partnerstvo.

⁽⁴²⁾ Za vzpostavitev raziskovalne ali tehnološke infrastrukture glej Sporočilo Komisije Okvir za državno pomoč za raziskave, razvoj in inovacije (UL C 414, 28.10.2022, str. 1).

⁽⁴³⁾ Program za digitalno Evropo.

⁽⁴⁴⁾ Pobuda Čipi za Evropo.

V Bruslju, 1. marca 2024

Za Komisijo
Iliana IVANOVA
članica Komisije
